

2—3 februari.

Debatter m. m.

Tisdagen den 2 februari.

Sid.

Interpellationer:

av herr Sten ang. reglerna för resning i mål	15
av herr Lundström ang. säkerhetsförhållandena vid järnvägs- korsningar	16

Onsdagen den 3 februari.

Svar på fråga av herr Osvald ang. Högbroforsmålet	17
---	----

Tisdagen den 2 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 16.00.

Justerades protokollen för den 26 och den 27 nästlidne januari.

Upplästes och lades till handlingarna följande från justitiedepartementet ankomna

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för justitiedepartementet den 29 januari 1954.

Till justitiedepartementet hade den 29 januari 1954 från länsstyrelsen i Kronobergs län inkommit fullmakt för landstingsmannen Alvar Andersson, Björkered, Knäred, vilken vid ny röstsammanräkning blivit utsedd såsom ledamot av riksdagens första kammare i stället för avgången ledamot av samma kammare.

Vid granskning av fullmakten, som företogs inför chefen för justitiedepartementet samt vidare av vederbörande fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret, framställdes mot fullmakten icke någon anmärkning.

Protokoll över vad sålunda förekommit skulle jämte den granskade fullmakten överlämnas till första kammaren.

I ämbetet:

Oskar Adelsohn.

Här skulle antecknas, att herr Andersson, Alvar, utsetts att inträda såsom ledamot av kammaren i stället för herr Nilsson, Patrick, vilken avlidit.

Herr talmannen tillkännagav, att herr *Näsström* låtit anmäla, att han på grund av olycksfall vore urståndsatt att under den närmaste tiden deltaga i riksdagsarbetet.

Upplästes en till kammaren inkommen ansökning, som jämte därvid fogat läkarintyg var så lydande:

Till riksdagens första kammare.

Med stöd av bifogat läkarintyg anhålles om ledighet från riksdagsarbetet till och med den 6 februari 1954.

Visby den 27 januari 1954.

Georg Pettersson.

Riksdagsman *Georg Pettersson*, som vårdats på Visby lasarett för magsår, har på grund härav varit arbetsoförmögen fr. o. m. den 18 januari 1954 och är fortfarande oförmögen till arbete t. o. m. den 6 februari 1954, ev. längre.

Ovanstående intygas:

Visby den 27 januari 1954.

Olof Odén,

Lasarettsläkare.

Den begärda ledigheten beviljades.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 55, med förslag till lag om ändring i vattenlagen m. m.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 56, angående befrielse från skyldighet att gälda visst skadestånd m. m.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 57, angående vissa anslag ur kyrkofonden m. m.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott herr *Herlitz* motion, nr 129, angående vissa åtgärder i rättsvårdens intresse.

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet herr *Herlitz* motion, nr 130, angående åtgärder för sakkunnig granskning av lagar och författningar.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet herr *Herlitz* motion, nr 131, angående en periodiskt utkommande handbok över gällande lagar och författningar.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott herr *Herlitz* motioner:

nr 132, angående allmänna jävsregler för statsförvaltningen;

nr 133, angående vidgad domstolsprövning av administrativa frågor; och

nr 134, angående åtgärder för effektivisering av justitieombudsmannens kontroll över förvaltningen.

Föredrogs och hänvisades till konstitutionsutskottet nedannämnda motioner:

nr 135, av herr *Ohlon* m. fl., om effektivare skydd för medborgarna mot övergrepp och misstag från förvaltningens sida;

nr 136, av herr *Söderquist*, om vidgade möjligheter för röstberättigade, som drabbats av ohälsa eller invaliditet, att utöva rösträtt; och

nr 137, av herr *Söderquist*, om ändrad lydelse av § 55 mom. 1 riksdagsordningen.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:

nr 138, av herr *Sten* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till omreglering av Svea hovrätts och hovrätens för Nedre Norrland domkretsar;

nr 139, av herr *Nilsson, Alfred*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till remontering vid armén;

nr 140, av herr *Persson, Helmer*, m. fl., angående minskning av försvarsutgifterna;

nr 141, av herr *Persson, Helmer*, m.

fl., angående de militära och marina materiel- och övningsanslagen;

nr 142, av herr *Englund* m. fl., om förstärkning av socialstyrelsens nykterhetsvårdsbyrå;

nr 143, av herr *Holmqvist*, om inrättande av en ny lärtjänst vid socialinstitutet i Stockholm;

nr 144, av herr *Hesselbom*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om vissa anslag till statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården;

nr 145, av herr *Andersson, Karl*, m. fl., om ökade medel till statliga steninköp;

nr 146, av herr *Thun, Fritjof*, och herr *Anderberg*, om vidgade direktiv för 1951 års byggnadsutredning m. m.;

nr 147, av herr *Norling* m. fl., om vissa åtgärder för ökat bostadsbyggande;

nr 148, av herr *Franzon* m. fl., om rätt för landsting att komma i åtnjutande av tertiärlån och tillägglån för flerfamiljshus;

nr 149, av herr *Nilsson, Hjalmar*, och herr *Bengtson*, om ökat anslag till lån för anordnande av allmänna samlingslokaler;

nr 150, av herr *Bergh* m. fl., om åtgärder för främjande av den kyrkliga nybyggnadsverksamheten m. m.; och

nr 151, av herr *Söderquist*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående frågor om befrielse från ersättningsskyldighet till kronan m. m.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott den av herr *Werner* m. fl. väckta motionen, nr 152, om vidgat skydd i vissa avseenden för i militärtjänst under fredstid ianspråktagen personal.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:

nr 153, av herr *Werner* m. fl., om viss ersättning åt A. G. Rödin för skada, ådragen under militärtjänstgöring;

nr 154, av herr *Ollén* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning rörande vissa lån till Stockholms stadsmission;

nr 155, av herr *Lundqvist*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till avlöningar vid väg- och vattenbyggnadsstyrelsen;

nr 156, av herr *De Geer* m. fl., om ökat anslag till bidrag till hamnar och farleder;

nr 157, av herr *Thun, Fritjof*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp;

nr 158, av herr *Thun, Fritjof*, angående helt förstatligande av Stockholm—Roslagens Järnvägar; och

nr 159, av herr *Andersson, Axel*, och herr *Näslund*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till förvärv av billiner vid statens järnvägar.

Föredrogs och hänvisades till allmänna beredningsutskottet den av herr *Velander* m. fl. väckta motionen, nr 160, om införande av genomgående zontariffberäkning mellan statens järnvägar samt postverkets och statens järnvägars busslinjer m. m.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:

nr 161, av herr *Magnusson* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om statens järnvägars dispositionsanslag;

nr 162, av herr *Magnusson* m. fl., om igångsättande av offentliga televisionssändningar;

nr 163, av herr *Pålsson* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående markegångstaxor;

nr 164, av herr *Herlitz*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om vissa anslag till riksarkivet;

nr 165, av herr *Herlitz*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om vissa anslag till statens samhälls- och rättsvetenskapliga forskningsråd;

nr 166, av herr *Nilsson, Bror*, om inrättande av en tjänst som förste laboratoriebiträde vid hygienisk-bakteriologiska institutionen vid universitetet i Uppsala;

nr 167, av herr *Osvald*, om inrättande av en vaktmästartjänst vid zoofysiologiska institutionen vid universitetet i Uppsala;

nr 168, av herr *Holmqvist*, om inrättande av en professur i ekonomisk historia vid universitetet i Lund;

nr 169, av herrar *Aastrup* och *Söderquist*, om inrättande av en professur i barnpsykiatri vid karolinska institutet;

nr 170, av herr *Arrhén* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om naturastipendier åt studerande vid universitetet m. fl. läroanstalter;

nr 171, av herr *Bengtson* m. fl., om ökat statsbidrag till musikhistoriska museet;

nr 172, av herr *Arrhén* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till avlöningar vid skolöverstyrelsen;

nr 173, av fröken *Ranmark* m. fl., angående en upprustning av skolbiblioteken;

nr 174, av herr *Weiland* m. fl., angående studiebidrag åt elever vid folkhögskolornas sommarkurser;

nr 175, av herrar *Eskilsson* och *Strandler*, angående studiebidrag åt elever vid folkhögskolornas sommarkurser;

nr 176, av herr *Svärd* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om statsbidrag till inrättande av sjömansskolor;

nr 177, av herr *Anderson, Carl Albert*, och fru *Svenson*, om anslag till barnfilmskommittén;

nr 178, av fru *Svenson* m. fl., om anslag till utbildning av barnavårdslärarinnor;

nr 179, av fru *Svenson* m. fl., om inrättande av ett provisoriskt seminarium för utbildning av lärarinnor i kvinnlig slöjd;

nr 180, av herr *Anderson, Carl Albert*, om ökat anslag till Hemmens forskningsinstitut;

nr 181, av herr *Norling* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt statsgaranti för exportkredit m. m.;

nr 182, av herr *Ohlon* m. fl., om avveckling av statens priskontrollnämnd m. m.;

nr 183, av herr *Norman* m. fl., om ökad avsättning till fonden för friluftslivets främjande;

nr 184, av herrar *Arrhén* och *Lundqvist*, om avskaffande av elevavgifterna vid handelshögskolan i Göteborg;

nr 185, av herr *Magnusson* m. fl., angående lärlingsbidragets storlek;

nr 186, av herr *Lundqvist*, om förbättring av hamnförhållandena vid Landsorts lotsplats;

nr 187, av fru *Gärde Widemar* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till avlöningar vid karolinska sjukhuset;

nr 188, av herr *Franzon*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till avlöningar vid karolinska sjukhuset;

nr 189, av herr *Lundgren*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till avlöningar vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet;

nr 190, av herr *Anderberg* m. fl., angående viss ändring i bestämmelserna om statsbidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare;

nr 191, av herr *Weiland* m. fl., om vidgad rätt till statsbidrag för distrikts-sköterskornas resor;

nr 192, av herr *Snygg* och fru *Sjöström-Bengtsson*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till avlöningar vid statens sinnessjukhus;

nr 193, av herr *Gillström*, om inrättande av vissa nya tjänster vid Sidsjöns sjukhus;

nr 194, av fröken *Andersson* m. fl., angående sinnessjukvården inom privata hem och anstalter;

nr 195, av herr *Lindahl* och herr *Jonsson, Jon*, angående viss ändring av bestämmelserna om statsbidrag till driftkostnader vid erkända och enskilda alkoholistanstalter;

nr 196, av herr *Lindahl* och herr *Jonsson, Jon*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till avlöningar vid statens alkoholistanstalt å Venngarn;

nr 197, av herr *Sunne* m. fl., angående utrustningsbidrag till Spenshults reumatikersjukhus;

nr 198, av herr *Aastrup* m. fl., om in-

rättande av en tjänst som inspektör för den psykiska barna- och ungdomsvården;

nr 199, av fru *Lindström* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till avlöningar vid statens skol- och yrkeshem på Salbohed och i Vänersborg;

nr 200, av herr *Ohlon* och fru *Gärde Widemar*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag rörande konsumentprisindex;

nr 201, av herr *Karlsson, Fritiof*, m. fl., angående viss ändring i gällande dyrtorsgruppering;

nr 202, av herrar *Lindahl* och *Anderberg*, om ändrad löneklassplacering för vissa befattningshavare vid statens järnvägar;

nr 203, av herr *Lundgren*, om avskaffande av skyldigheten för vissa högre militära och civilmilitära befattningshavare att underkasta sig överförande på disponibilitetsstat;

nr 204, av herr *Arrhén* m. fl., angående förhöjning av äldre tjänste- och familjepensioner;

nr 205, av herr *Lundqvist* m. fl., angående omprövning av vissa äldre pensioner;

nr 206, av herr *Thun, Fritjof*, m. fl., angående omreglering av pensionerna till av staten övertagna enskilda järnvägars pensionärer;

nr 207, av herr *Lindblom* m. fl., om förhöjt pensionsunderlag för vissa egna-hemsdirektörer;

nr 208, av herr *Boo* m. fl., om förbättrade pensionsförmåner åt f. d. förrådsförvaltaren vid intendenturkåren H. P. Gelin; samt

nr 209, av herr *Osvald*, om pension åt lantbruksattachén M. W. F. von Wachenfelt.

Föredrogos och hänvisades till bevillningsutskottet nedannämnda motioner:

nr 210, av herr *Bergh* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående omsättnings- och utskänningsskatt å rusdrycker, m. m.;

nr 211, av herr *Hansson* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition

med förslag till förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, m. m.;

nr 212, av herr *Ohlsson, Ebbe*, och herr *Eskilsson*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om taxering för inkomst av medel, som insatts å skogskonto, m. m.;

nr 213, av herr *Ohlsson, Ebbe*, m. fl., med förslag till lag med vissa bestämmelser om medel, som inestå å investeringskonto för skog;

nr 214, av herr *Ohlon* m. fl., om vissa lättnader i beskattningen;

nr 215, av herr *Ohlon* m. fl., om avskaffande av kvarlåtenskapsskatten m. m.;

nr 216, av herr *Magnusson* m. fl., om ändring av skattelagstiftningen i visst hänseende;

nr 217, av herr *Magnusson* m. fl., om ändring i vissa delar av kommunalskatte-
lagen;

nr 218, av herr *Nilzon, Ivar*, om vissa ändringar av realisationsvinstbeskattningen;

nr 219, av herr *Lundqvist* m. fl., om rätt att vid 1955 års taxering till skatt för inkomst åtnjuta avdrag för vissa gåvor till hemvärnsförbund m. m.;

nr 220, av herr *Anderson, Carl Albert*, och fru *Svenson*, om befrielse från nöjesskatt för god barnfilm; samt

nr 221, av herr *Elofsson, Gustaf*, och herr *Persson, Karl*, angående utredning av frågan om beskattning av förströelse-
tidskrifter.

Föredros och hänvisades till statsutskottet den av herr *Weiland* m. fl. väckta motionen, nr 222, om avskaffande av tjänstebrevsrätten.

Föredros och hänvisades till banko-
utskottet nedannämnda motioner:

nr 223, av herr *Bengtson* m. fl., om utredning angående premiering av s. k. bosättningssparande;

nr 224, av herr *Weiland* m. fl., om upphävande av bestämmelsen rörande insättningsmaximum på sparkasseräkning; och

nr 225, av herr *Björnberg* m. fl., angående småföretagens kreditfrågor.

Föredros och hänvisades till statsutskottet den av herr *Elfving* m. fl. väckta motionen, nr 226, angående vissa undersökningar och förslag rörande partiellt arbetsföra.

Föredros och hänvisades till banko-
utskottet nedannämnda motioner:

nr 227, av herr *Persson, Helmer*, m. fl., om förstatligande av skogsindustrierna; och

nr 228, av herr *Hansson*, om installering av en högtalaranläggning i första kammarens plenisal.

Föredros och hänvisades till be-
handling av lagutskott nedannämnda mo-
tioner:

nr 229, av herr *Ohlon* m. fl., om åtgärder för en effektivisering av justitie-
ombudsmannaämbetet;

nr 230, av herr *Ohlon* m. fl., angående viss översyn av lagen om Kungl. Maj:ts regeringsrätt m. m.;

nr 231, av herr *Ohlon* m. fl., om vissa åtgärder för stärkande av förvaltnings-
myndigheternas opartiska ställning;

nr 232, av herrar *Björnberg* och *Lund-
qvist*, om vissa ändringar i vattenla-
gen;

nr 233, av herr *Hällgren* och herr *Svensson, Rikard*, om ändrad lydelse av 11 § lagen om rätt till fiske;

nr 234, av herr *Velander* m. fl., om överarbetning av gällande ersättnings-
regler vid förvaltningsrättsliga rådig-
hetsbegränsningar beträffande fast egen-
dom;

nr 235, av herr *Velander* m. fl., om lagstiftning rörande redovisning och re-
vision i koncerner med avseende å de
ekonomiska föreningarna;

nr 236, av herr *Carlsson, Georg*, och
herr *Persson, Johan*, om lagstiftning be-
träffande tillstånd för utövande av fas-
tighetsmäklaryrket;

nr 237, av herr *Nilzon, Ivar*, om upp-
hävande av gällande inskränkning i rät-
ten till beställningstrafik för godsbe-
fordran inom stads område;

nr 238, av herr *Lundqvist* m. fl., angående förhållandet mellan tjänstepension och folkpension;

nr 239, av herr *Lundqvist* m. fl., angående vissa ändringar i lagen om allmän sjukförsäkring; och

nr 240, av herr *Arrhén*, angående viss ändring i förordningen om statsbidrag till erkända arbetslöshetskassor.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet herr *Arrhéns* motion, nr 241, om nedsatt anslag till bidrag till erkända arbetslöshetskassor.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:

nr 242, av herrar *Göransson* och *Hansson*, om viss ändring i 8 § strandlagen;

nr 243, av herr *Norling*, angående viss ändring i lagen om semester;

nr 244, av herr *Larsson, Nils Theodor*, om ändrade bestämmelser rörande stiftsnämnds beslutförhet m. m.; och

nr 245, av herr *Johansson, John*, angående kronoarrendatorernas jakträtt.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet nedannämnda motioner:

nr 246, av herr *Hansson* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till avlöningar vid skogshögskolan;

nr 247, av herr *Hansson* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till byggnads- och underhållsarbeten vid statens skogsskolor;

nr 248, av herr *Andersson, Axel*, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till avlöningar vid vissa lantbruksundervisningsanstalter;

nr 249, av herr *Elofsson, Gustaf*, m. fl., om ökat anslag till bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter;

nr 250, av herr *Ohlsson, Ebbe*, m. fl., om rätt för lantmannaskollärare att som fyllnadstjänst tillgodoräkna sig viss anställning hos Jordbrukarungdomens förbund;

nr 251, av herr *Eskilsson* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om vissa anslag till jordbrukets rationalisering m. m.;

nr 252, av herr *Sten* m. fl., om beredande åt domänverkets fast anställda arbetare av lån till bostadsförbättring och bosättning;

nr 253, av herr *Tjällgren* m. fl., om vissa ändrade bestämmelser beträffande lån ur kraftledningslånefonden;

nr 254, av herr *Lundqvist* m. fl., om viss ändring i direktiven för 1953 års vattenvårdskommitté;

nr 255, av herr *Eliasson* och herr *Johansson, Theodor*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo; samt

nr 256, av herr *Pålsson* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet den av herr *Thun, Edvin*, väckta motionen, nr 257, om vissa ändrade bestämmelser beträffande egnahemslån.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet nedannämnda motioner:

nr 258, av herr *Andersson, Gustaf*, m. fl., angående gratifikation till personalen vid hampberedningsverket vid Värmbol;

nr 259, av herr *Nord* m. fl., om ökat anslag till understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm;

nr 260, av herr *Osvald* m. fl., om ökat anslag till understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm;

nr 261, av herr *Eskilsson* m. fl., om förhöjt anslag till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.;

nr 262, av herr *Nilsson, Alfred*, m. fl., om höjning av uppfödningsskatten för varmblodiga och nordsvenska hästar;

nr 263, av herr *Wehtje*, om viss ändring i kungörelsen angående befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln; och

nr 264, av herr *Näslund*, om ökat statsbidrag till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskottet den av herr *Pålsson* m. fl. väckta motionen, nr 265, angående viss ändring av bestämmelserna för älgskadefonden för norra Sverige m. m.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet nedannämnda motioner:

nr 266, av herr *Johansson, Theodor*, m. fl., om upphävande av skyldigheten att erlægga förmalningsavgift vid s. k. löneförmalning;

nr 267, av herr *Sunne* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till fiskets befrämjande i de särskilda orterna;

nr 268, av herr *Johansson, John*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till fiskets befrämjande i de särskilda orterna;

nr 269, av herr *Persson, Karl*, och herr *Elofsson, Gustaf*, om ökat anslag till fiskerilänefonden;

nr 270, av herr *Persson, Karl*, och herr *Elofsson, Gustaf*, om anslag till fraktbidrag för fisk; och

nr 271, av herr *Velander* m. fl., om åtgärder till stöd för fiskerinäringen inom Västerbottens, Västernorrlands, Gävleborgs och Uppsala län.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:

nr 272, av herr *Andersson, Karl*, m. fl., om utredning angående underhållet av statsbidragsberättigade fiskehamnar; och

nr 273, av herr *Hermansson, Herbert*, m. fl., om ökat anslag till byggande av fiskehamnar.

Föredrogs och hänvisades till allmänna beredningsutskottet den av herr *Nilzon, Ivar*, väckta motionen, nr 274, om inrättande av ett språkvårdsråd.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet den av herr *Lundqvist* m. fl. väckta motionen, nr 275, om återupp-

tagande av utredningen rörande småföretagens lokalfrågor.

Föredrogs och hänvisades till allmänna beredningsutskottet den av herr *Es-kilsson* m. fl. väckta motionen, nr 276, om beredande av möjlighet till lokala synpunkters beaktande vid mera betydelsefulla förändringar i affärsverkens serviceförhållanden.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet den av herr *Elofsson, Gustaf*, och fru *Svenson* väckta motionen, nr 277, om en allmän översyn av den statliga förvaltningen i rationaliseringssyfte.

Föredrogs och hänvisades till allmänna beredningsutskottet den av herr *Thun, Edvin*, m. fl. väckta motionen, nr 278, om anordnande av central intagning av kroniskt sjuka å samtliga vårdhem inom ett sjukvårdsområde.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:

nr 279, av herr *Lindblom* m. fl., om utredning rörande en begränsning av försvarskostnaderna;

nr 280, av herr *Lundqvist* m. fl., om avveckling av försvarets fabriksstyrelse;

nr 281, av herr *Lindblom* m. fl., om ökat anslag till omkostnader vid statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården;

nr 282, av herr *Nilsson, Hjalmar*, m. fl., om utredning angående statens framtida stöd åt allmänna samlingslokaler m. m.;

nr 283, av herr *Nilsson, Hjalmar*, och herr *Bengtson*, om ökat statsbidrag till vissa riksorganisationer för samlingslokaler;

nr 284, av herr *Aastrup*, angående viss modifikation av den frivilliga överenskommelsen om behovsprövning på bostadsmarknaden;

nr 285, av herr *Ohlon* m. fl., angående vissa ändringar beträffande formen för det statliga stödet till bostadsbyggande m. m.;

nr 286, av herrarna *Ohlon* och *Sundelin*, angående ramen för lån från länefon-

den för bostadsbyggande under budgetåret 1953/54;

nr 287, av herrar *Ohlon* och *Sundelin*, angående ändrade avskrivningsregler beträffande vissa anslag till lån för bostadsbyggande m. m.;

nr 288, av herr *Ohlsson*, *William*, m. fl., angående ramarna för vissa lån för bostadsbyggande;

nr 289, av herr *Bengtson* m. fl., om införande av ett premiesystem i syfte att förbilliga kostnaderna för uppförande av offentliga byggnader;

nr 290, av herrar *Nord* och *Spetz*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till bidrag till upprättande av byggnadsplaner m. m.; samt

nr 291, av herr *Lundqvist*, om ökat anslag till undersökningar rörande vägtrafikolyckor m. m.

Föredrogs och hänvisades till allmänna beredningsutskottet den av fru *Sjöström-Bengtsson* m. fl. väckta motionen, nr 292, om åtgärder för att förebygga barnolycksfall.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:

nr 293, av herr *Nyström* m. fl., om ökat statsbidrag till anläggningar för vattenförsörjning och avlopp;

nr 294, av herr *Sten* m. fl., om ökat anslag till bidrag till hamnar och farleder;

nr 295, av herr *Nilsson*, *Alfred*, m. fl., om ökad intagning av enskilda vägar till allmänt underhåll;

nr 296, av herr *Pålsson* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning rörande vissa anslagstekniska frågor beträffande vägunderhåll och vägbyggnader;

nr 297, av herr *Ewerlöf* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar om anslag till förvärv av billinjer åt postverket och åt statens järnvägar m. m.;

nr 298, av herr *Lundqvist* m. fl., om ändrad lönegradsplacering för två förste aktuarier hos kammarkollegiet;

nr 299, av herr *Ohlon* m. fl., om inrättande av en skolbibliotekskonsulentbefattning i skolöverstyrelsen;

nr 300, av fru *Sjöström-Bengtsson* m. fl., angående inrättande av ett barnhem med förskola för blinda barn;

nr 301, av fru *Sjöström-Bengtsson* m. fl., om statsbidrag och lån till stiftelsen Guldhedens studiehem i Göteborg;

nr 302, av fru *Sjöström-Bengtsson* m. fl., om vidgning av direktiven för 1953 års lärarinneutbildningskommitté;

nr 303, av herrar *Spetz* och *Sjödahl*, om beviljande åt Chalmers tekniska högskolas studentkår av ett lån för utbyggnad av dess kårhus;

nr 304, av herr *Svedberg*, *Erik*, m. fl., om statsbidrag till Sveriges schackförbunds verksamhet;

nr 305, av herr *Olsson*, *Erik*, och herr *Pålsson*, angående rätt för finska fosterbarn i Sverige att lika med svenska medborgare erhålla stipendier vid genomgående av skolor;

nr 306, av herr *Lundqvist* m. fl., om återbäring till Lifaco AB av till statsverket erlagd varuskatt m. m.; och

nr 307, av herr *Nyström* m. fl., om ökat anslag till fonden för lån till företagföreningar m. fl.

Föredrogs den av herr *Ohlon* m. fl. väckta motionen, nr 308, om ökade anslag och andra åtgärder till stödjande av hantverk och småindustri m. m.

Herr **OHLON** (fp):

Herr talman! Jag har blivit uppmärksamgjord på att punkten 5 av klämman i denna motion anses tillhöra bankoutskottets handläggning, medan de övriga punkterna bör remitteras till statsutskottet. Med anledning härav anhåller jag å mina egna och mina medmotionärers vägnar om kammarens tillstånd att uppdelat motionen på två motioner på det sättet, att den ursprungliga motionens kläm kommer att omfatta hela motiveringen samt punkterna 1—4 och 6 av klämman, den sistnämnda punkten omnumrerad till 5, medan den nuvarande punkten 5 utbrytes till en särskild motion av följande lydelse: »Under åberopande av motiveringen i vår motion nr 308 får vi hemställa, att riksdagen måtte

besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om återupptagande snarast möjligt av utredningen beträffande småföretagens lokalfrågor.»

Sedan herr Ohlons medmotionärer instämt i denna anhållan, blev densamma på gjord proposition av kammaren bifallen.

I enlighet härmed blev ifrågavarande motion uppdelad i två särskilda motioner, den ena med samma nummer och överskrift som den ursprungliga motionen samt den andra med nummer 386 och med överskrift: om återupptagande av utredningen rörande småföretagens lokalfrågor.

Härefter hänvisades motionen nr 308 till statsutskottet och motionen nr 386 till bankoutskottet.

Föredrogos och hänvisades till statsutskottet nedannämnda motioner:

nr 309, av herr *Ohlon* m. fl., angående viss ändring i bestämmelserna om bidrag till lärlingsutbildning hos hantverksmästare;

nr 310, av herr *Björnberg* m. fl., om sänkning av räntesatsen för lån från statens lånefond till den mindre skeppsfarten;

nr 311, av herr *Ohlon* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till avlöningar vid statens sinnessjukhus m. m.;

nr 312, av herr *Ohlon* m. fl., om anslag till främjande av medicinsk forskning rörande nerv- och sinnessjukdomarna;

nr 313, av herr *Weiland* m. fl., om statsbidrag till inrättande av en läkartjänst för psykisk hälsovård bland Stockholms studenter;

nr 314, av herr *Andersson, Axel*, om en förbättring av provinsialläkarnas arbetsförhållanden;

nr 315, av herr *Lindblom* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till engångsanskaffning av materiel vid civilförsvaret;

nr 316, av herr *Weiland* m. fl., om ökat statsbidrag till de vanföras riksgöranisation;

nr 317, av herr *Sunne* m. fl., angående reglering av äldre pensioner från statens pensionsanstalt;

nr 318, av herrar *Lundström* och *Sundelin*, om utredning i syfte att göra statsbidragen till kommunerna värdebeständiga;

nr 319, av herr *Svärd*, angående begränsning och förbilligande av de av statliga verk och institutioner utgivna tidskrifterna;

nr 320, av herr *Werner* m. fl., om en översyn av statsutgifterna i syfte att åstadkomma förenklingar och besparingar i förvaltningen m. m.; samt

nr 321, av herr *Ewerlöf* m. fl., angående planmässiga åtgärder för rationaliseringar och begränsningar i den statliga verksamheten.

Föredrogos och hänvisades till bevillningsutskottet nedannämnda motioner:

nr 322, av herr *Ewerlöf* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om begränsning av rätten till fri avskrivning å maskiner och andra inventarier vid 1955 års inkomsttaxering, m. m.;

nr 323, av herr *Spetz*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.;

nr 324, av herr *Aastrup* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående omsättnings- och utskänkningskatt å rusdrycker, m. m.;

nr 325, av herr *Anderberg*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående omsättnings- och utskänkningskatt å rusdrycker, m. m.;

nr 326, av herr *Ewerlöf* m. fl., om vissa ändringar beträffande fastighetsskatten;

nr 327, av herr *Ewerlöf* m. fl., om ändrad ordning för taxering av villafastigheter;

nr 328, av herr *Lundqvist*, om ändrad ordning för taxering av villafastigheter;

nr 329, av herr *Spetz* m. fl., om ändrad ordning för taxering av villafastigheter;

nr 330, av herr *Swärd*, om ändrad ordning för uppbörd av kvarstående skatt; nr 331, av herr *Björnberg*, om vissa ändringar beträffande förmögenhetsbeskattningen m. m.;

nr 332, av herr *Ewerlöf* m. fl., om upphävande av kvarlåtenskapsskatten;

nr 333, av herr *Ewerlöf* m. fl., om vissa ändringar beträffande det s. k. förvärvsavdraget vid taxering till skatt;

nr 334, av herr *Franzén*, om en översyn inom riksskattenämnden av avdragsreglerna vid taxering till skatt;

nr 335, av herr *Andersson*, *Axel*, och herr *Sunne*, om vidgad rätt att vid taxering till skatt åtnjuta avdrag för ökade levnadskostnader;

nr 336, av herr *Lundgren*, angående rätt för skogsägare, som anlagt skogsbilväg, att vid taxering till skatt åtnjuta avdrag för kostnaderna härför;

nr 337, av herr *Hansson*, om ändrade regler för beskattning av skogsinkomster i samband med vissa markupplåtelseer;

nr 338, av herrarna *Holmqvist* och *Bergman*, om ändring i nöjesskatteförordningen beträffande ideella organisationers beskattning; samt

nr 339, av herr *Hansson* m. fl., om ändring i nöjesskatteförordningen beträffande idrottens beskattning.

Föredrogs och hänvisades till bankostskottet nedannämnda motioner:

nr 340, av herr *Ewerlöf* m. fl., angående dels vissa lättnader i valutaregleringen, dels ökad kontroll över valutaregleringens handhavande;

nr 341, av herr *Näsgård* m. fl., om utredning rörande den framtida utformningen av närings- och bebyggelsestrukturen i landet;

nr 342, av herr *Andersson*, *Carl*, m. fl., om utredning i syfte att främja näringslivet och befolkningsutvecklingen å landsbygden i Bohuslän; samt

nr 343, av herr *Lundqvist* m. fl., om viss utredning rörande näringslivets lokalisering.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott den av herr *Ewerlöf*

m. fl. väckta motionen, nr 344, om avveckling av den statliga priskontrollen.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet den av herr *Ohlson* m. fl. väckta motionen, nr 345, om avveckling av gällande tillståndstvång för byggnadsarbete m. m.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:

nr 346, av herr *Werner* och herr *Nilsson*, *Bror*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till allmän förfogandelag m. m.;

nr 347, av herr *Pålsson* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i vattenlagen;

nr 348, av herr *Velander* m. fl., med förslag till lag om ändring i 9 kap. 33 § vattenlagen;

nr 349, av herr *Lundqvist*, om upphävande av eller vissa ändringar i strandlagen;

nr 350, av herr *Näsgård* m. fl., om förkortning av maximitiden för upplåtelse av skogsavverkningsrätt;

nr 351, av herr *Aastrup*, om utredning rörande lagen om skydd för vissa mönster och modeller samt rörande lagens tillämpningsområde;

nr 352, av herr *Nord*, angående upphävande av lagen om inskränkning i rätten att förvärva jordbruksfastighet;

nr 353, av herr *Franzén*, angående viss ändring av lagen om kronans förköpsrätt;

nr 354, av herr *Werner* m. fl., angående en översyn av lagen om kronans förköpsrätt;

nr 355, av herr *Werner* m. fl., om förbud för universitetet i Uppsala att öka sitt innehav av jordbruks- och skogsfastigheter m. m.;

nr 356, av herr *Aastrup*, angående viss översyn av lagen om trafikförsäkring å motorfordon; och

nr 357, av herr *Johansson*, *Theodor*, m. fl., angående utredning av frågan om statens skadeståndsansvar vid skador, orsakade av övergång till högertrafik.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet den av herr *Larsson, Sigfrid*, och herr *Ahlkvist* väckta motionen, nr 358, angående viss ändring av bestämmelserna om utbildningsbidrag m. m. åt s. k. civilskadade.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:

nr 359, av herr *Ohlson* m. fl., om ändrad lydelse av 28 § första stycket lagen om allmän sjukförsäkring;

nr 360, av fru *Sjöström-Bengtsson* m. fl., om ändrad lydelse av 29 § lagen om allmän sjukförsäkring;

nr 361, av fru *Sjöström-Bengtsson* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om undervisning och vård av vissa psykiskt efterblivna; samt

nr 362, av fröken *Ranmark* m. fl., angående viss ändring av bestämmelserna om änkepension i lagen om folkpensionering.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet den av herr *Anderberg* och herr *Nilsson, Hjalmar*, väckta motionen, nr 363, angående utredning om fördelningen mellan staten och kommunerna av kostnaderna för folkpensioneringen.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:

nr 364, av herr *Hällgren*, om tillvaratagande av såväl kronans som fiskerinäringens intressen i samband med nya kraftverksbyggnader i Mörrumsån m. m.; och

nr 365, av herr *Persson, Karl*, om tillvaratagande av fiskerinäringens intressen i samband med nya kraftverksbyggnader såväl i Mörrumsån som i andra vattendrag i riket.

Föredrogs och hänvisades till jordbruksutskottet nedannämnda motioner:

nr 366, av herr *Sten*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till materiel m. m. vid skogshögskolan;

nr 367, av herr *Näslund* m. fl., om ökning av vissa anslag till rådgivnings- och upplysningsverksamhet på jordbrukets område m. m.;

nr 368, av herr *Larsson, Sigfrid*, och herr *Bengtson*, om utbytande av tjänstebeteckningarna »jordbrukskonsulent» och »husdjurskonsulent» mot beteckningen »länsagronom»;

nr 369, av herr *Spetz* och herr *Andersson, Karl*, om anslag till förstärkning av lantmäteripersonalen i Göteborgs och Bohus län;

nr 370, av herr *Hermansson, Herbert*, m. fl., om ökat anslag till befrämjande av landsbygdens elektrifiering;

nr 371, av herr *Johansson, Anders*, m. fl., om utredning rörande omfattningen och den inbördes avvägningen av anslagen till hästavelns befrämjande och till boskapsskötseln i övrigt m. m.;

nr 372, av herr *Aman*, angående gratifikation till personalen vid hampbedringsverket vid Värmbol;

nr 373, av herr *Franzén*, angående ställande av statens skogsinnehav på Gotland till lantbruksnämndens disposition för komplettering av jordbruk;

nr 374, av herr *Pålsson* och herr *Andersson, Lars*, om en allsidig utredning av olika norrländska skogsproblem;

nr 375, av herr *Hansson* m. fl., om ökat anslag till skogsvårdsgårdar;

nr 376, av herr *Spetz* och herr *Andersson, Karl*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag till fiskerilånefonden;

nr 377, av herr *Spetz* m. fl., om anslag till upprustning av havsfiskelaboratoriet i Lysekil;

nr 378, av herr *Spetz* m. fl., om anslag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m.;

nr 379, av herr *Spetz*, om anskaffande av ytterligare ett statligt undersökningsfartyg för fisket; och

nr 380, av herr *Franzén*, angående förskott ur anslaget till bidrag till jordbrukets rationalisering eller ur jordfonden till byggande av en fiskehamn vid Hallsuvs fiskeläge.

Föredrogs och hänvisades till allmänna beredningsutskottet den av herr *Bengtson* m. fl. väckta motionen, nr 381, om rätt för värnpliktiga och vissa studerande att utnyttja veckoslutsbiljetter på statens järnvägars busslinjer.

Föredrogs den av herr *Bergvall* m. fl. väckta motionen, nr 382, om en rådgivande folkomröstning angående beslutande folkomröstning.

Herr **BERGVALL** (fp):

På förekommen anledning hemställer jag å mina egna och mina medmotionärers vägnar om kammarens tillstånd att uppdelade denna motion på två på det sättet, att punkterna 2 och 3 i klämman utbrytes till en särskild motion, som därjämte innehåller ett åberopande av motiveringen i den ursprungliga motionen.

Sedan herr *Bergvalls* medmotionärer instämt i denna hemställan, blev densamma på gjord proposition av kammaren bifallen.

I enlighet härmed blev ifrågasvarande motion uppdelad i två särskilda motioner, av vilka den ena erhöll samma nummer och överskrift som den ursprungliga motionen samt den andra försågs med nummer 387 och med överskrift: om vissa anslag för en rådgivande folkomröstning angående beslutande folkomröstning.

Härefter hänvisades motionen nr 382 till konstitutionsutskottet och motionen nr 387 till statsutskottet.

Föredrogs den av herr *Ewerlöf* m. fl. väckta motionen, nr 383, om vissa åtgärder för bostadsbristens hävande.

Herr **EWERLÖF** (h):

Herr talman! Även denna motion har kommit att innehålla ämnen, som tillhöra olika utskotts behandling. Med anledning härav anhåller jag å mina egna och mina medmotionärers vägnar om kammarens tillstånd att uppdelade motio-

nen genom utbrytande av punkten 1 a i klämman till en särskild motion med åberopande av motiveringen i huvudmotionen.

Efter det herr *Ewerlöfs* medmotionärer instämt i denna anhållan, bifölls densamma, varefter föreliggande motion i enlighet därmed uppdelades i två särskilda motioner, den ena med samma nummer och överskrift som den ursprungliga motionen samt den andra med nummer 388 och med överskrift: med förslag till förordning om bostads-sparande.

Dessa motioner hänvisades, nr 383 till statsutskottet och nr 388 till bevillningsutskottet.

Föredrogs den av herr *Ewerlöf* m. fl. väckta motionen, nr 384, angående dels ändring i lagen om allmän sjukförsäkring, dels överarbetning av samma lag m. m.

Herr **EWERLÖF** (h):

Beträffande motionen nr 384 föreligger det förhållandet, att punkterna 2 b och 2 c bör utbrytas till en särskild motion med åberopande av motiveringen i huvudmotionen. Jag hemställer därför å mina egna och mina medmotionärers vägnar om kammarens tillstånd till en dylik uppdelning av motionen.

Sedan herr *Ewerlöfs* medmotionärer instämt i denna hemställan, blev densamma på gjord proposition av kammaren bifallen.

I enlighet härmed blev förevarande motion uppdelad i två särskilda motioner, den ena med samma nummer och överskrift som den ursprungliga motionen samt den andra med nummer 389 och med överskrift: om åtgärder i syfte att främja och stärka de erkända sjuk-kassornas ställning.

Härefter hänvisades motionen nr 384 till behandling av lagutskott och motionen nr 389 till statsutskottet.

Interpellation ang. reglerna för resning i mål.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott den av herr *Ewerlöf* m. fl. väckta motionen, nr 385, angående dels viss ändring av lagen om uppsikt å jordbruk, dels upphävande av lagen om kronans förköpsrätt.

Anmälades att till kammaren överlämnats

dels Kungl. Maj:ts skrivelse nr 50, med redogörelse för de åtgärder som vidtagits på grund av riksdagens skrivelser den 4, 14 och 28 mars, den 18 april, den 12 och 23 maj 1953, nr 2, nr 81, nr 101, nr 11, nr 227 resp. nr 294, i anledning av, såvitt nu är i fråga, riksdagens år 1952 församlade revisorers berättelse;

dels ock Kungl. Maj:ts propositioner: nr 51, angående anslag till ytterligare aktieteckning i Norrbottens järnverk aktiebolag, m. m.;

nr 54, med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1953 vid dess trettiosjätte sammanträde fattade beslut;

nr 59, angående anslag till understödande av helikopterflyg m. m.;

nr 60, med förslag till lag om yrkeskadeförsäkring m. m.; samt

nr 61, med anhållan om riksdagens yttrande över förslag till kungörelse om ändring i kungörelsen den 4 juni 1937 (nr 292) angående förhandlingsrätt för statens tjänstemän.

Den kungl. skrivelsen och de kungl. propositionerna blevo nu var för sig föredragna och lagda på bordet.

Interpellation ang. reglerna för resning i mål.

Herr STEN (s) erhöll på begäran ordet och anförde:

Herr talman! Även den, som respekterar grundsatsen att lagstiftningen icke har någonting med rättsskipningen att skaffa och som även av andra orsaker haft svårt för att hos sig uppdriva nå-

got större intresse för vad som i medkammaren och annorstädes förekommit om den s. k. rättsröten, får emellanåt en erinran om att allt icke är väl beställt på rättsvårdens livsviktiga område. Atskilligt av vad som förekommit under Helandermålet, t. ex. städerskans vittnesmål, måste av naturliga skäl anstå till dess målet är slutdömt, innan det tages upp i riksdagen. Men den repetitionskurs Z. Höglund ger i senaste bandet av sina memoarer från den bekanta förräderiprocessen blev för interpellanten en skakande sådan erinran om huru litet avståndet ibland är mellan högsta rätt och högsta orätt. Det som gjorde det starkaste intrycket var att Ivan Oljelund på betryggande tidsavstånd från de upprörda tider då domarna avkunnades begärt resning men förvägrats detta samt att justitierådet Nils Alexanderson tillhört den majoritet i högsta domstolen som dikterat detta beslut. För en riksdagsman, som icke kommit i någon kontakt med andra höga jurister, ligger det nära till hands att sätta särskilt högt sådana som deltagit i det politiska livet. I detta fall bliv menige mans slutsats: Det är icke något fel på Ivan Oljelund, som vid tiden för domen var en ideell anarkist, vilket ingen numera av okunnighet torde översätta med terrorist. Det är heller icke något fel på Nils Alexanderson som hög jurist och hederlig man. Alltså måste det vara något fel på våra svenska lagbestämmelser beträffande möjligheterna över huvud taget att få resning i ett mål.

Även i andra fall, såsom ett uppmärksammat sådant från min egen valkrets häromåret, har det visat sig omöjligt att få resning. Som obevandrad på området tar sig icke interpellanten före att redogöra för svensk rätt i detta avseende, för förebilder i andra länder, eller att föreslå någon ny ordning på området. Men omtanken om rättsvården och om rättsväsendets goda namn och rykte driver honom att med anledning av det anförda påkalla statsministerns uppmärksamhet. Endast en tanke: Härads- hövding Gust. Edw. Fahlerantz, min ungdoms »kämpe mot vår döda rätt»,

Interpellation ang. säkerhetsförhållandena vid järnvägs korsningar.

synes ha fått bekräftat, att ett ökat lekmanainflytande, t. ex. i våra rådhusrätter, varit av stort gagn. Skulle det icke vara tänkbart att några lekmän av oomstridd rättrådighet borde ingå i den instans som skall bedöma resningsansökningar?

Jag anhåller om kammarens tillstånd att till hans excellens statsministern få rikta följande interpellation:

Har Ers Excellens uppmärksammat Z. Höglunds redogörelse för den s. k. förräderiprocessen och för Ivan Oljelunds resningsansökan?

Föranleder detta och andra fall Ers Excellens att överväga något initiativ till att söka lösa frågan om ur rättsvårdens och rättssäkerhetens synpunkt betryggande regler för att kunna få resning?

På gjord proposition medgav kammaren, att ifrågasvarande spörsmål finge framställas.

Interpellation ang. säkerhetsförhållandena vid järnvägs korsningar.

Ordet lämnades härefter på begäran till herr LUNDSTRÖM (fp), som yttrade:

Herr talman! De många olyckorna i trafiken har väckt en livlig debatt under det senaste året, och trafiksäkerhetsfrågorna har tagits upp till prövning i olika sammanhang. Det finns emellertid ett avsnitt av detta problem, där lösningarna redan sedan länge torde vara i stort sett klara men erforderliga åtgärder ändå inte vidtagits. Jag syftar på de korsningar mellan relativt livligt trafikerade vägar och järnvägar, där säkerhetsanordningar ännu ej iordningställts. Detta är desto mer anmärkningsvärt som det gång på gång inträffat olyckor med dödlig utgång, även vid korsningar, där redan tidigare svåra olyckor förekommit.

Det mest upprörande exemplet på nyssnämnda förhållanden under senare tid är den svåra olyckan i Almundsryd den 27 december 1953. Mer än ett och ett halvt år tidigare hade säkerhetskommittén i Almundsryd beställt säkerhetsanordningar. En hel serie olyckor hade

inträffat vid denna övergång. Ändå utblev de utlovade åtgärderna. Det är ingalunda förvånande att allmänheten upprörs av sådana förhållanden och att pressen talar om »häpnadsväckande upplysningar om järnvägens senfärdighet då det gällt att ordna bevakningen».

Enligt uppgifter i tidningarna har järnvägsstyrelsen och väg- och vattenbyggnadsstyrelsen tillsatt en samarbetsdelegation, som skall ägna frågan om järnvägs korsningarna speciell uppmärksamhet. Delegationen skall upprätta en förteckning över järnvägs korsningar, som i första hand snabbt bör förse med varningssignaler. Enligt uttalande av generaldirektören Upmark för en stockholmstidning för några veckor sedan hoppas man nu kunna forcera arbetet. Efter att ha följt utvecklingen på detta område kan man dock inte helt befria sig från känslan, att detta besked inte utgör en tillräcklig garanti för att allt som kan göras verkligen blir gjort. Liknande inventering av behovet av säkerhetsanordningar har nämligen företagits tidigare utan att några mer betydande resultat kunnat inregistreras. Därför måste denna gång inventering och planläggning följas av ett handlingskraftigt realiserande av de goda föresatser, som uppenbarligen förefinnes.

Med hänvisning till vad här anförts får jag anhålla om första kammarens tillstånd att till statsrådet och chefen för kommunikationsdepartementet få ställa följande fråga:

Vill herr statsrådet lämna en redogörelse för de åtgärder som vidtagits eller planerats för att snabbt komma till rätta med det allvarliga problemet om de otillfredsställande säkerhetsförhållandena vid en rad av landets järnvägs korsningar?

Det sålunda begärda tillståndet lämnades av kammaren.

Anmälades och bordlades följande under sammanträdet till herr talmannen avlämnade motioner:

nr 390, av herr Svärd, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 37, med

Ang. Högbroförsmålet.

förslag till lag om ändring i kommunal-skattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.;

nr 391, av fru *Gärde Widemar* m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till allmän förfogandelag m. m.;

nr 392, av herrar *Magnusson* och *Bergh*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till allmän förfogandelag m. m.; samt

nr 393, av herr *Herlitz*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till utlänningslag.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 16.18.

In fidem

G. H. Berggren.

Onsdagen den 3 februari.

Kammaren sammanträdde kl. 14.00.

Ang. Högbroförsmålet.

Herr statsrådet och chefen för justitiedepartementet *ZETTERBERG*, som tillkännagivit, att han hade för avsikt att vid detta sammanträde besvara herr *Osvalds* fråga angående Högbroförsmålet, erhöll ordet och anförde:

Herr talman! Herr *Osvald* har frågat mig, om jag har för avsikt att med anledning av den av f. d. lagmannen *Lindstedt* utförda utredningen och det i denna framlagda materialet angående Högbroförsmålet överlämna detta till riksåklagaren för eventuell åtgärd.

Innan jag svarar på denna fråga vill jag erinra om några data rörande denna sak. Den 18 december 1933 blev ingenjören *Torsten Kreuger* av högsta domstolen dömd till ansvar för bedrägeri mot köpare av obligationer, som utgivits av Högbroforsens industriaktiebolag, där *Kreuger* varit verkställande direktör.

Vid två tillfällen har därefter *Kreuger* begärt resning i målet. Högsta domstolen har båda gångerna, i december 1936 och i april 1941, avslagit resningsansökningarna. Vid det senare tillfället skedde föredragningen av målet lika utförligt som om det hade varit fråga om att på nytt döma i själva saken.

Dessutom har en granskning i saken utförts av justitiekanslersämbetet år 1940, och resultatet därav har offentliggjorts i tryck. Såsom kammarens ledamöter väl vet, finns det även i övrigt om denna sak ett mycket vidlyftigt material publicerat både i pressen och i särskilda skrifter. Påståendet att domen skulle vara oriktig är inte nytt. Det har anförts från *Kreugers* sida och understötts med omfattande utredning i samband med de tidigare resningsansökningarna och senare.

Det nya, som nu har tillkommit, är att *Kreuger* låtit lagmannen *Lindstedt* undersöka målet. Hans omfattande utredning, som nyligen har publicerats, har gett till resultat att han anslutit sig till *Kreugers* uppfattning, att *Kreuger* är oskyldig till det brott för vilket han dömts.

Enligt vår rättsordning finns det möjlighet att få en lagakraftvunnen dom omprövad, när särskilda skäl föreligger. Detta kan göras endast av högsta domstolen genom resning. I detta fall har, som jag nyss nämnt, frågan om resning redan varit prövad vid två tillfällen. Om *Kreuger* nu anser sig ha fått fram nya synpunkter eller nytt material genom *Lindstedts* utredning, kan han när som helst begära en förnyad prövning av resningsfrågan hos högsta domstolen. Självfallet har jag inte tagit ställning till

Ang. Högbroforsmålet.

frågan, om det nu föreligger skäl till resning eller inte.

En resningsansökan kan för övrigt göras inte bara av den som har dömts till ansvar utan även av riksåklagaren i hans egenskap av allmän åklagare vid högsta domstolen. Han kan nämligen söka resning även till den dömdes förmån. Det brukar främst ske i sådana klara och ostridiga fall, då det inte finns något behov av att åklagaren såsom representant för det allmänna uppträder såsom motpart gentemot den dömda, t. ex. när böter har förvandlats till fängelse, trots att de redan har betalats. Detta komplicerade och vidlyftiga mål är uppenbarligen av ett helt annat slag. I detta liksom i andra resningsfall ankommer det naturligtvis på riksåklagaren att själv taga ställning. Några anvisningar från regeringens sida är enligt min mening varken behövliga eller lämpliga.

Av vad jag nu har sagt framgår, att regeringen inte anser sig böra ingripa på grund av Lindstedts bok.

Herr OSVALD (fp):

Herr talman! Jag ber att först till herr justitieministern få framföra mitt tack för det svar som jag fått och för att svaret kommit så snabbt.

Det är självfallet inte min mening att ta upp själva sakfrågan till behandling, det är den alltför stor till. Jag vill endast understryka vad herr justitieministern själv har framhållit, nämligen att många gjort sig till tolk för en helt annan uppfattning än den som högsta domstolen kommit till. Senast har detta skett i den skrift som publicerats av lagman Lindstedt. Man får väl säga, att den lidelsefria och mycket väl dokumenterade granskning, som publicerats av lagman Lindstedt, där han syftar till att få svar på frågan om den åtalade verkligen gjort sig skyldig till det brott för vilket han dömts och där svaret blivit icke skyldig, ger lekmannen anledning att ställa frågan om inte särskilda åtgärder borde vidtagas.

Lagman Lindstedt säger i sitt slutord bl. a. följande: »Det är emellertid inte bara så, att det framgått att Torsten

Kreuger saknat uppsåt att bedraga och därför ej kan anses skyldig. Även övriga förutsättningar för att bedrägeribrott skall föreligga saknas. Kreuger har icke genom oriktiga uppgifter vilselett någon, som därav förletts att genom köp av Högbroforsens obligationer utsätta sig för en förlustrisk, som han ej förutsatt eller haft anledning förutsätta. Ej heller har någon av obligationsinnehavarna genom köpet som sådant lidit förmögenhetsförlust.»

Det torde väl inte kunna förtänkas lekmannen, om han vid läsningen av dessa rader frågar sig, om inte den stora härva av affärstransaktioner, som utgör bakgrunden till Högbroforsmålet, genom lagman Lindstedts granskning kommit i en sådan belysning att en omprövning av hela ärendet kunde synas befogad. Det förefaller mig som om en sådan omprövning skulle vara av allra största värde för vår rättsvård och att den därför borde ligga i de rättsvärdande myndigheternas intresse. Jag kan väl förstå justitieministern då han säger att han inte tagit ställning till frågan, om det nu föreligger skäl till resning eller ej, men han nämnde ju också att resningsansökan kan göras av riksåklagaren. Justitieministern säger nu att det blir riksåklagarens sak att själv ta ställning till frågan, om någon åtgärd bör vidtas. Men om jag inte minns fel har dock justitieministern vidtagit åtgärder för omprövning av vissa andra mål, t. ex. då Kejnekommisionens utredning överlämnades till riksåklagaren, och en liknande åtgärd företogs väl också i Haijbyaffären.

Det förefaller mig, som jag nyss sade, som om man här skulle ha att göra med en rättsfråga av sådan betydelse för rättsvården i vårt land att det vore angeläget att även den högste representanten för rättsvården här i landet vidtog någon positiv åtgärd för att få frågan ytterligare prövad och för att få de påstående, som framställts bl. a. i lagman Lindstedts utredning, ingående granskade av högsta juridiska auktoritet.

Överläggningen förklarades härmed slutad.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts skrivelse nr 50, med redogörelse för de åtgärder som vidtagits på grund av riksdagens skrivelser den 4, 14 och 28 mars, den 18 april, den 12 och 23 maj 1953, nr 2, nr 81, nr 101, nr 11, nr 227 resp. nr 294, i anledning av, såvitt nu är i fråga, riksdagens år 1952 församlade revisorers berättelse.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 51, angående anslag till ytterligare aktie-teckning i Norrbottens järnverk aktiebolag, m. m.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts proposition nr 54, med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa av Internationella arbetsorganisationens allmänna konferens år 1953 vid dess trettio-sjätte sammanträde fattade beslut.

Föredrogs och hänvisades till statsutskottet Kungl. Maj:ts proposition nr 59, angående anslag till understödjande av helikopterflyg m. m.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 60, med förslag till lag om yrkes-skadeförsäkring m. m.; och

nr 61, med anhållan om riksdagens yttrande över förslag till kungörelse om ändring i kungörelsen den 4 juni 1937 (nr 292) angående förhandlingsrätt för statens tjänstemän.

Föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet herr *Svärds* motion, nr 390, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 37, med förslag till lag om änd-

ring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott nedannämnda motioner:

nr 391, av fru *Gärde Widemar* m. fl., samt

nr 392, av herrar *Magnusson* och *Bergh*,

båda i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till allmän förfogandelag m. m.

Föredrogs och hänvisades till behandling av lagutskott herr *Herlitz'* motion, nr 393, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till utlänningslag.

Herr **MAGNUSSON** (h) erhöll på begäran ordet och yttrade:

Herr talman! Med hänsyn till ärendets omfattning tillåter jag mig hemställa, att tiden för avgivande av motioner i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 60, med förslag till lag om yrkesskadeförsäkring m. m., måtte utsträckas till det sammanträde, som infaller näst efter 15 dagar från det propositionen kom kammaren till handa.

Denna hemställan bifölls.

Anmälades och bordlades en av herr *Damström* under sammanträdet till herr talmannen avlämnad motion, nr 394, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till utlänningslag.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 14.11.

In fidem
G. H. Berggren.